

Критерії, показники та рівні підготовленості майбутніх магістрів музичного мистецтва до формування вокальної культури школярів засобами технології партисипації

У Сюань¹

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Одеса, Україна

E-mail: 121667403@qq.com

ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-7826-8651>

У статті розроблено критерії, показники та рівні підготовленості майбутніх магістрів музичного мистецтва до формування вокальної культури школярів засобами технології партисипації. Відповідно до структури підготовки майбутніх магістрів музичного мистецтва виділено художньо-світоглядний, творчо-виконавський та інноваційно-організаційний критерій. Художньо-світоглядний критерій визначається відкритістю процесу емоційного переживання і художньо-виправданого трактування образу як світогляду героя твору; суголосністю ідентифікації ціннісних орієнтацій у групі і самостійного вибору вокальної цінності; оволодінням варіабельністю вокальних мистецько-педагогічних творчих завдань і гнучкими технологіями. Творчо-виконавський критерій характеризується високим рівнем вокальної культури партисипантів; оволодінням видами, техніками, організаційними формами вокальної партисипації; добровільністю й зацікавленістю спільним вокальним процесом, полісуб'єктною творчо-педагогічною взаємодією. Інноваційно-організаційний критерій розкривається у показниках навичок організації і проведення інтерактивного уроку як вокальної партисипативної арт-практики; знань етапів та досвіду організації процесу прийняття кооперативного вокально-творчого рішення; оволодіння засобами активації енергії групи всіх учасників вокального процесу.

Визначено рівні підготовленості суб'єктів освіти – низький, задовільний, високий. Окреслені у роботі показники, критерії та рівні дозволяють комплексно оцінити підготовленість майбутніх магістрів музичного мистецтва до формування вокальної культури школярів засобами технології партисипації, визначити стан та динаміку формування вокальної культури цієї категорії студентів.

Ключові слова: майбутні маїстри музичного мистецтва, вокальна культура школярів, технології, партисипація, функція, критерій, показник, рівень.

Вступ. Вокальне мистецтво і педагогіка привертають увагу багатьох дослідників XXI століття не тільки в Україні, але й в усьому світі. Відбуваються глибокі перетворення в академічній вокальній традиції, а також в усіх сферах життя, які спрямовують людську думку на пошук нових форм діяльності, формують новий тип особистості, здатної удосконалюватись на основі співтворчості, міжособистісної комунікації, партисипації. В академічному напрямі вокального мистецтва спостерігаються докорінні зміни не тільки в його змісті, але і в критеріях краси, логіки, цінностей, психології сприйняття, психології вокаліста-виконавця, педагога-інтерпретатора, що актуалізує проблему підготовки майбутніх маїстрів музичного мистецтва до формування вокальної культури школярів засобами новітніх технологій.

Науковці та видатні співаки (В. Антонюк, К. Дорліак, В. Преображенська, М. Донець-Тессейер, Б. Гмиря, В. Луканін, Б. Гнидь, Є. Мірошніченко, К. Радченко та ін.) розглядають як традиційні, так і трансформаційні явища вокального мистецтва, що виникли в європейському художньо-педагогічному просторі попередніх століть та знайшли своє відображення в мистецькій педагогіці XXI століття, в тому числі й у вітчизняній вокально-виконавській сфері. Фахівці педагогічної галузі присвячують увагу різноманітним аспектам вокальної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва (М. Сидорова, Тао Сяо-Вей, Цой Сяо Юй), зокрема, виокремлюють питання феноменології художньо-виконавської вокальної підготовки майбутнього вчителя музики (Чжан Яньфен, 2012), методичної компетентності вокаліста (Цзінь Нань, 2009), культури міжособистісної творчої взаємодії (Лай Сяоцян, 2019) та ін.

¹ аспірант кафедри музичного мистецтва і хореографії Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Безпосередньо дотичними до теми дослідження є розвідки з проблематики вокальної культури на засадах мистецьких традицій (Вей Лімін, 2011), кризь призму інтерпретації вокальних творів (Пан На, 2010), у процесі професійної підготовки (Чжу Цзюньцяо, 2016), однак зазначені автори питання використання інноваційних технологій у підготовці майбутніх магістрів музичного мистецтва не торкнулись. Педагогічні новації у вокальній підготовці студентів магістратури розглянуто Лю Цзя (Лю Цзя, 2015), а текто-партисипативний підхід як нова методологічна парадигма мистецької освіти досліджено О. Ребровою (Реброва, 2014). Констатуємо, що поза увагою науковців досьгодні залишилася розробка проблеми підготовки майбутніх фахівців-музикантів до вокальної роботи зі школярами на основі технології партисипації.

Мета та завдання дослідження. Мета статті полягає у розробці критеріїв, показників та рівнів підготовленості майбутніх магістрів музичного мистецтва до формування вокальної культури школярів засобами цієї технології, що надасть можливість визначити сучасний стан та передбачити динаміку формування підготовленості студентів.

Відповідно до мети цього етапу дослідження було визначено такі завдання:

- визначення загального змісту понять критеріїв, показників та рівнів в контексті проблеми фахової підготовки майбутніх магістрів музичного мистецтва до формування вокальної культури школярів;

- на основі структури феномену підготовки майбутніх магістрів музичного мистецтва до формування вокальної культури школярів засобами технології партисипації обґрунтування критеріїв підготовленості;

- студювання та розробка показників кожного критерію підготовленості майбутніх магістрів музичного мистецтва до формування вокальної культури школярів засобами технології партисипації;

- встановлення рівнів розвитку об'єкта дослідження.

Матеріали та методи дослідження. Для реалізації мети і вирішення поставлених завдань у ході розвідки використано комплекс методів: аналіз, порівняння, узагальнення педагогічних джерел для уточнення змісту та розкриття сутності понять «критеріїв», «показники», «рівні»; класифікація – для розробки критеріїв та показників феномену; диференціації – для визначення рівня підготовленості; теоретичного узагальнення – для пояснення сутності підготовленості майбутніх магістрів музичного мистецтва до формування вокальної культури школярів засобами технології партисипації.

Результати дослідження. Розробляючи критерії, показники та рівні підготовленості майбутніх магістрів музичного мистецтва до формування вокальної культури школярів засобами технології партисипації, звернімося до змісту понять, критеріїв, показників та рівнів, що є важливими складниками вимірювальних процедур психолого-педагогічних досліджень. О. Жихорська, описуючи зміст поняття «критерій» позначає його як мірило, орієнтир, індикатор оцінки стану сформованості досліджуваного об'єкта (Жихорська, 2015:34), а також вирізняє на основі психолого-педагогічних розвідок загальні вимоги до критеріїв. Серед них обрано: відображення основних закономірностей функціонування об'єкта, стійкість якостей і ознак феномену, встановлення зв'язків між усіма компонентами явища, розкриття через низку показників, відбиття динаміки вимірюваної якості в часі та просторі тощо (Жихорська, 2015:34).

На думку З. Курлянд, критерій є ознакою, що дозволяє оцінити або класифікувати явище чи процес, судити про нього; необхідною та достатньою умовою його прояву; а розгляд будь-якої досліджуваної величини повинен містити не тільки її ознаки, а й критерії, в яких визначається виразність тієї чи тієї ознаки (Курлянд, 2005:43). Подібної думки дотримується І. Зимня, однак додає, що критерії є засобами переконання, які поєднують у собі методи розрахунку, теоретичну модель розподілу і правила прийняття рішення про правдоподібність нульової або однієї з альтернативних гіпотез (Зимня, 2005:39).

Будемо розуміти критерії як ознаки, на основі яких проводиться класифікація змін, що відбуваються в процесі підготовки майбутніх магістрів музичного мистецтва до формування вокальної культури школярів засобами технології партисипації, і оцінку цих змін. Відповідно, показники, що є складниками критерію, – це характеристики аспектів кожного критерію, які співвідносяться між собою на рівнях цілого та часткового. Саме за проявом показників можна судити про підготовленість майбутніх магістрів до фахової діяльності зі школярами; виявити типові і конкретні її суттєві сторони, що дозволяє визначити наявну якість підготовки, дійти висновків про рівень її розвитку. Отже, використання системи показників сприяє оцінюванню якості і рівня підготовки майбутніх магістрів.

Поняттям «рівень» у педагогічному контексті позначається ступінь та величина якості, досягнуті особистістю в освіті, навчанні, професійній підготовці (Словник української мови, 1977:547),

а також ступінь виявлення системи показників. Оцінка підготовленості майбутніх магістрів музичного мистецтва до формування вокальної культури школярів засобами технології партисипації повинна здійснюватись за основними функціями, характерними для власної вокальної культури майбутніх магістрів та потенціалу її екстраполяції в освітній процес зі школярами. Комплекс таких функцій складають: інтерпретаційна, аксіологічна, культурологічна, мистецько-педагогічна; акмеологічна, педагогічно-ілюстративна; компетентнісна, організаційна, управлінсько-фасилітативна. Для того, щоб перевірити рівень оволодіння функціями, притаманними фаховій діяльності майбутніх магістрів музичного мистецтва, систематизуємо їх відповідно до операційних компонентів феномену підготовки майбутніх магістрів музичного мистецтва до формування вокальної культури школярів засобами технології партисипації, а саме: вокально-змістового, вокально-виконавського, методико-продуктивного.

За результатами аналізу міждисциплінарної наукової літератури та досвіду практичної вокально-педагогічної діяльності, відповідно до структури феномену підготовки майбутніх магістрів музичного мистецтва до формування вокальної культури школярів засобами технології партисипації було виділено художньо-світоглядний, творчо-виконавський та інноваційно-організаційний критерії (табл. 1), які дають змогу визначити рівень підготовленості майбутніх магістрів музичного мистецтва.

Таблиця 1.

Критерії підготовленості майбутніх магістрів музичного мистецтва до формування вокальної культури школярів засобами технології партисипації

Компоненти підготовки майбутніх магістрів музичного мистецтва до формування вокальної культури школярів засобами технології партисипації	Критерії підготовленості майбутніх магістрів музичного мистецтва до формування вокальної культури школярів засобами технології партисипації
вокально-змістовий	художньо-світоглядний
вокально-виконавський	творчо-виконавський
методико-продуктивний	інноваційно-організаційний

Художньо-світоглядний критерій характеризується вокальним процесом та участю у ньому як ціннісно-естетизованому світі співтворчості, партисипантів. Показниками цього критерію є: відкритість процесу емоційного переживання і художньо-виправданого трактування образу як світогляду героя твору; суголосність ідентифікації ціннісних орієнтацій у групі і самостійного вибору вокальної цінності; оволодіння варіабельністю вокальних мистецько-педагогічних творчих завдань і гнучкими технологіями. Показники оцінювалися за допомогою таких методів та засобів діагностики, як анкетування, спостереження, бесіди, тестування, експертна оцінка, творчі завдання.

Творчо-виконавський критерій характеризується використанням індивідуального та групового потенціалу суб'єкт-суб'єктних рішень творчих проблем вокально-виконавської діяльності. Показниками цього критерію є: високий рівень вокальної культури партисипантів; оволодіння видами, техніками, організаційними формами вокальної партисипації; добровільність й зацікавленість спільним вокальним процесом, полісуб'єктною творчо-педагогічною взаємодією. Засобами діагностики виступають спостереження, експертна оцінка, самооцінка, творчі завдання.

Інноваційно-організаційний критерій характеризується наявністю методичного досвіду залучення партисипантів (студентів, школярів) до співтворчої та сумісної вокально-освітньої діяльності. Показниками цього критерію є: навички організації і проведення інтерактивного уроку як вокальної партисипативної арт-практики; знання етапів та досвід організації процесу прийняття кооперативного вокально-творчого рішення; оволодіння засобами активації енергії групи всіх учасників вокального процесу. Засобами діагностики виступали анкетування, спостереження, самозвіти та звіти педагогів й лідерів, експертна оцінка, творчі завдання.

Розробка і діагностика критеріїв та показників підготовленості майбутніх магістрів музичного мистецтва до формування вокальної культури школярів засобами технології партисипації є безпосередньо пов'язаною із встановленням рівнів розвитку об'єкта дослідження. Виходячи з логіки дослідження, вважаємо за доцільне виділення трьох рівнів підготовленості майбутніх магістрів музичного мистецтва: низького, середнього, високого.

Низький рівень підготовленості майбутніх магістрів музичного мистецтва до формування вокальної культури школярів засобами технології партисипації передбачає відсутність розуміння та відчуття відкритості процесу емоційного переживання і художньо-виправданого трактування образу як світогляду героя твору, не демонструє вільної художньо-сміслові орієнтації у галузі вокального мистецтва. Майбутні магістри музичного мистецтва мають приблизне уявлення про необхідність суголосності ідентифікації ціннісних орієнтацій у групі і самостійного вибору вокальної цінності,

художню мету ціннісно-вибіркового ставлення до вокальних творів, що руйнівно відбивається на формуванні вокальної культури школярів. Вокальні мистецько-педагогічні творчі завдання, виконувані студентами на заняттях із вокального класу, характеризуються однотипністю, є відсутньою варіабельністю, гнучкість технологій, необхідних для їх оригінального виконання. Відповідно, не демонструється полікультурна компетентність майбутніх магістрів музичного мистецтва, необхідна для вокально-мистецької і вокально-педагогічної галузей.

Низький рівень підготовленості майбутніх магістрів музичного мистецтва характеризується несформованістю вокальної культури партисипантів, вокально-виконавської компетентності, і відповідно нездатністю ефективно та якісно формувати вокальну культуру школярів. Для майбутніх магістрів низького рівня оволодіння видами, техніками, організаційними формами вокальної партисипації відбувається хаотично, поверхнево, нестабільно, несистематизовано; відсутня готовність нести відповідальність за якість і результати навчання. Окрім нерозвиненості педагогічного вектору вокального виконавства є невираженими мотиваційні характеристики вокально-виконавської діяльності, зокрема, недостатньо виражені добровільність і зацікавленість спільним вокальним процесом, полісуб'єктною творчо-педагогічною взаємодією.

Майбутнім магістрам музичного мистецтва низького рівня підготовленості до формування вокальної культури школярів засобами технології партисипації притаманна недостатня розвиненість навичок організації і проведення інтерактивного уроку як вокальної партисипативної арт-практики. Вони слабко орієнтуються у методичному спектрі вокально-педагогічної діяльності, не адаптовані до вокальних методичних інновацій, не володіють гнучкістю творчого мислення. Відповідно відсутніми є знання етапів та досвід організації процесу прийняття кооперативного вокально-творчого рішення, що не сприяє самостійності та організаційній винахідливості під час вокально-освітнього процесу. Такі майбутні магістри не оволоділи засобами активації енергії групи усіх учасників вокального процесу і не в змозі виявити інноваційну налаштованість на керування вокальним освітнім процесом зі школярами.

Задовільний рівень підготовленості майбутніх магістрів музичного мистецтва до формування вокальної культури школярів засобами технології партисипації характеризується частковим розумінням та відчуттям відкритості процесу емоційного переживання і художньо-виправданого трактування образу як світогляду героя твору, спорадичним намаганням вільної художньо-сислової орієнтації у галузі вокального мистецтва. Майбутні магістри цього рівня мають обмежені уявлення про необхідність узгодження ідентифікації ціннісних орієнтацій у групі і самостійного вибору вокальної цінності, художню мету ціннісно-вибіркового ставлення до вокальних творів, що не дозволяє якісно формувати вокальну культуру школярів. Вокальні мистецько-педагогічні творчі завдання, виконувані студентами на заняттях з вокального класу, містять тенденцію до варіабельності, до гнучкості технологій, необхідних для їх оригінального виконання, однак їх палітра ще обмежена. Спорадично демонструється полікультурна компетентність майбутніх магістрів музичного мистецтва, необхідна для вокально-мистецької і вокально-педагогічної галузей.

Задовільний рівень підготовленості майбутніх магістрів музичного мистецтва до формування вокальної культури школярів засобами технології партисипації характеризується частковою сформованістю вокальної культури партисипантів, їх вокально-виконавської компетентності, і відповідно ситуативною здатністю ефективно формувати вокальну культуру школярів. Для майбутніх магістрів цього рівня оволодіння видами, техніками, організаційними формами вокальної партисипації відбувається у діяннях за зразком, епізодично виявляється готовність нести відповідальність за якість і результати навчання. Ситуативно проявляються мотиваційні характеристики вокально-виконавської діяльності, зокрема, нестійко виражені добровільність й зацікавленість спільним вокальним процесом, полісуб'єктною творчо-педагогічною взаємодією.

Майбутнім магістрам музичного мистецтва задовільного рівня підготовленості до формування вокальної культури школярів засобами технології партисипації притаманна часткова розвиненість навичок організації і проведення інтерактивного уроку як вокальної партисипативної арт-практики. Вони не завжди адекватно орієнтуються у методичному спектрі вокально-педагогічної діяльності, не завжди цікавляться вокальними методичними інноваціями, що стримує розвиток гнучкого творчого мислення. Знання етапів та досвід організації процесу прийняття кооперативного вокально-творчого рішення виражені епізодично, що не сприяє самостійності та організаційній винахідливості під час вокально-освітнього процесу. Відповідно такі майбутні магістри спорадично виявляють засоби активації енергії групи усіх учасників вокального процесу і несистематично демонструють інноваційну налаштованість на керування вокальним освітнім процесом зі школярами.

Високий рівень підготовленості майбутніх магістрів музичного мистецтва до формування вокальної культури школярів засобами технології партисипації виражається достатнім розумінням

та усвідомленням навчально-виховного потенціалу відкритого процесу емоційного переживання і художньо-виправданого трактування образу як світогляду героя твору. Такі майбутні магістри стабільно і яскраво виявляють довільну художньо-смыслову орієнтацію у сфері вокального мистецтва. Вони здатні втілювати бінарність ідентифікації ціннісних орієнтацій у групі і самостійного вибору вокальної цінності, художню мету ціннісно-вибіркового ставлення до вокального мистецтва, що дозволяє професійно формувати вокальну культуру школярів. Їм притаманний високий рівень здатності виконувати на заняттях із вокального класу варіабельні мистецько-педагогічні творчі завдання, звертатися до гнучких технологій. Полікультурна компетентність майбутніх магістрів музичного мистецтва цього рівня виявляється у синтезі вокально-мистецької і вокально-педагогічної галузей професіограми для оригінального вирішення вокальних творчих завдань.

Підготовленість майбутніх магістрів музичного мистецтва до формування вокальної культури школярів засобами технології партисипації цього рівня характеризується сформованою вокально-виконавською компетентністю, фаховою майстерністю, високою вокальною культурою, що дозволяє їм ефективно та якісно формувати вокальну культуру школярів. Ці майбутні магістри демонструють широку обізнаність з видами, техніками, організаційними формами вокальної партисипації, готовність нести відповідальність за якість і результати навчання у ЗВО. Педагогічно-ілюстративна функція підготовленості виявляється на основі вираженого педагогічного вектору вокального виконавства. Ефект синергії, пошуку творчого вирішення художніх завдань досягається майбутніми магістрами цього рівня підготовленості через добровільність й зацікавленість спільним вокальним процесом, полісуб'єктною творчо-педагогічною взаємодією, стимулювання відкритості позицій з питань педагогічного співробітництва.

Майбутні магістри музичного мистецтва високого рівня підготовленості до формування вокальної культури школярів засобами технології партисипації володіють навичками вокальної партисипативної арт-практики у формі організації і проведення інтерактивного уроку. Вони адаптовані до вокальних методичних інновацій, демонструють гнучкість творчого мислення у пошуку рішення завдань формування вокальної культури школярів. Їх професійній поведінці притаманні самостійність та організаційна винахідливість під час вокально-освітнього процесу. Майбутні магістри цього рівня володіють досвідом організації самого процесу прийняття вокально-творчих рішень, етапів проведення партисипативного вокального уроку на основі співтворчості, кооперації, міжособистісної комунікації. Інноваційна налаштованість на керування вокальним освітнім процесом зі школярами виявляються в управлінні енергією групи усіх учасників вокального процесу, активації участі усіх членів групи (класу) у звукотворенні, організаційній інтеграції звукового середовища.

Обговорення результатів. Отже, підготовка майбутніх магістрів музичного мистецтва до формування вокальної культури школярів засобами технології партисипації розглядаються як специфічний вид навчання та виховання фахівця-музиканта, що відповідає сучасним вимогам до освітнього процесу та конкурентного ринку праці. З погляду на те, що технології в освітньому процесі застосовуються як його методичні складники, актуальним сьогодні у вокальній підготовці фахівця є використання технологій, спрямованих на конкретні завдання, самодостатніх, презентуючих певні педагогічні стратегії.

Останнім часом зросла кількість наукових досліджень, присвячених проблемі формування вокальної культури особистості на рівнях шкільної, додаткової, професійно-виконавської, музично-педагогічної освіти. Науковцями досліджуються різні аспекти вокальної культури, починаючи від технологічних (Ву Гуолінг, Л. Дерев'янка, Цзінь Нань, О. Чурікова-Кушнір), художньо-емоційних (Ван Шаньху, О. Оганезова-Григоренко) до аспектів артистично-творчого самовираження (Ван Лей, Н. Гребенюк, Пан На, Чжан Яньфен).

Підготовка майбутніх магістрів музичного мистецтва до формування вокальної культури школярів здійснюється на основі застосування технології партисипації, що розроблена й активно застосовується у галузях економіки та менеджменту. В музичній педагогіці вона виявляє потенціал в контексті стратегії самоврядування та як педагогічно-керований шлях до активізації співтворчості суб'єктів освітнього процесу. Зважаючи на доцільність застосування технології партисипації у вокальній підготовці майбутніх магістрів, використання спеціальних педагогічних умов, що уможливають якість застосування цієї технології, необхідною є розробка критеріїв, показників та рівнів відповідної підготовленості майбутніх магістрів музичного мистецтва. Цей аспект наукового дослідження проблеми вокальної культури школярів є важливим етапом для експериментального впровадження технології партисипації як інноваційного ресурсу сучасної вокальної підготовки.

Висновки. Відповідно до структури підготовки майбутніх магістрів музичного мистецтва до формування вокальної культури школярів засобами технології партисипації, яка складається із трьох взаємопов'язаних компонентів (вокально-змістовий, вокально-виконавський, методико-

продуктивний), виділяємо художньо-світоглядний, творчо-виконавський та інноваційно-організаційний критерії. Художньо-світоглядний критерій визначається такими показниками як відкритість процесу емоційного переживання і художньо-виправданого трактування образу як світогляду героя твору; суголосність ідентифікації ціннісних орієнтацій у групі і самостійного вибору вокальної цінності; оволодіння варіабельністю вокальних мистецько-педагогічних творчих завдань і гнучкими технологіями. Творчо-виконавський критерій характеризується високим рівнем вокальної культури партисипантів; оволодінням видами, техніками, організаційними формами вокальної партисипації; добровільністю й зацікавленістю спільним вокальним процесом, полісуб'єктною творчо-педагогічною взаємодією. Інноваційно-організаційний критерій розкривається у таких показниках як навички організації і проведення інтерактивного уроку як вокальної партисипативної арт-практики; знання етапів та досвід організації процесу прийняття кооперативного вокально-творчого рішення; оволодіння засобами активації енергії групи усіх учасників вокального процесу. Визначення критеріїв та показників дало змогу виділити три рівні підготовленості майбутніх магістрів музичного мистецтва до формування вокальної культури школярів засобами технології партисипації, зокрема, низький, задовільний, високий.

Отже, окреслені у роботі показники, критерії та рівні дозволяють комплексно оцінити підготовленість майбутніх магістрів музичного мистецтва до формування вокальної культури школярів засобами технології партисипації, визначити стан та динаміку формування вокальної культури цієї категорії студентів. Перспективами викладу презентованої проблеми є впровадження технології партисипації у процес підготовки майбутніх магістрів музичного мистецтва до формування вокальної культури школярів.

Література

Вей, Лімін. Формування вокальної культури у студентів інститутів мистецтв на засадах художньо-мистецьких традицій. *Молодь і ринок*, 2011, 10 (81), 159-162.

Жихорська О. Критерії, показники та рівні сформованості професійної компетентності навчально-допоміжного персоналу вищого навчального закладу. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*, 2015, III(34), Issue: 69, 33-38.

Зимняя И. А. Педагогическая технология. Москва: Логос, 2005.

Курлянд З. Н. Педагогіка вищої школи. Київ: Знання, 2005.

Лай Сяоцянь. Формування культури міжособистісної творчої взаємодії майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі вокальної підготовки: автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.02. Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського», Одеса, 2019.

Лю Цзя. Педагогічні новації вокальної підготовки студентів магістратури у вищих педагогічних закладах України. *Педагогічні науки: теорія. Історія. Інноваційні технології: Науковий журнал*, 2015, №8 (52), 146-153.

Пан На. Сутність вокальної культури майбутнього вчителя музики. *Науковий вісник Інституту мистецтв Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського*. Збірник наукових праць, Одеса: ПНПУ ім. К.Д. Ушинського, 2010, №3-4, 84-90.

Реброва О. Є. Текто-партисипативний підхід як нова методологічна парадигма мистецької освіти *Науковий вісник Чернівецького університету. Педагогіка та психологія*. Чернівці: Чернівецький нац. ун.-т. 2014, 701, 138–144.

Словник української мови: в 11 томах. АН УРСР. Інститут мовознавства; за ред. І.К. Білодіда. Київ: Наукова думка, 1970–1980. Т. 8, 1977, 547.

Цзінь Нань. Методичні засади вокального навчання студентів з КНР у системі музично-педагогічної освіти України: автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.02. Київ: Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, 2009.

Чжан Яньфен. Методика вокальної художньо-виконавської підготовки майбутніх учителів музики в університетах України і Китаю. дис... канд. пед. наук: 13.00.02. Київ: Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, 2012.

Чжу Цзюньцяо. Формування вокальної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі професійної підготовки. (дис... канд. пед. наук: 13.00.02. Київ: Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, 2016.

Criteria, indicators and levels of musical arts masters' preparedness for developing schoolchildren's vocal culture by means of the participation technology

Wu Xuan²

State Institution "South Ukrainian National Pedagogical University
named after K. D. Ushynsky", Odesa, Ukraine

The article presents the criteria, indicators and levels of Musical Arts masters' preparedness (proficiency levels) for developing schoolchildren's vocal culture by means of the participation technology. The art- and worldview-oriented, creative-performing and innovative-organizational criteria have been determined on the basis of the structure of the Musical Art masters' training.

The art- and worldview-oriented criterion is determined by: the openness of the process of emotional experience and artistically justified interpretation of an image as a worldview of an artistic character (hero); coordination while identifying moral orientations in a group and an independent choice of vocal value; mastering the variability of vocal artistic and pedagogical creative tasks and flexible technologies. The creative-performing criterion is characterized by a high level of participants' vocal culture; mastery of types, techniques, organizational forms of vocal participation; voluntariness and interest in the general vocal process, polysubject-centred creative pedagogical interaction. The innovative-organizational criterion is revealed through these indicators: skills to organize and conduct an interactive lesson as a vocal participatory art-practice; knowledge of the stages and experience of organizing the process of making a cooperative vocal-creative decision; mastery of the means enabling the activation of the group energy involving all participants of the vocal process.

The preparedness (proficiency) levels of the subjects involved into education have been determined – low, intermediate, high. The criteria, indicators and levels indicated in the work allow evaluating Musical Arts masters' preparedness for developing schoolchildren's vocal culture by means of the participation technology in a complex way as well as determining the state and development dynamics of the vocal culture of the students constituting this category.

Keywords: masters of Musical Art, schoolchildren's vocal culture, technologies, participation, function, criterion, indicator, level.

References

- Wei, Limin (2011). Formuvannia vokalnoi kultury u studentiv instytutiv mystetstv na zasadakh khudozhnio-mystetskykh tradytsii [Developing vocal culture in students of art institutes based on the artistic traditions]. *Molod i rynek*, 10 (81), 159-162 [in Ukrainian].
- Zhykhors'ka, O. (2015). Kryteriyi, pokaznyky ta rivni sformovanosti profesiyanoi kompetentnosti navchal'no-dopomizhnoho personalu vyshchoho navchal'noho zakladu. [Criteria, indicators and levels of professional competence of the educational support staff of the higher education institution]. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*, III(34), Issue: 69, 33-38 [in Ukrainian].
- Zimnyaya, I.A. (2005). *Pedagogicheskaya tekhnologiya*. [Educational technology]. Moskva: Logos.
- Kurlyand, Z.N. (2005). *Pedahohika vyshchoyi shkoly*. [Pedagogy of high school]. Kyiv: Znannya [in Ukrainian].
- Lay, Syaotsyan'. (2019). Formuvannya kultury mizhosobystisnoyi tvorchoyi vzhayemodiyi maybutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva v protsesi vokal'noyi pidhotovky. [Formation of culture of interpersonal creative interaction of future music teachers in the process of vocal preparation]. *Candidate's thesis*. Odesa [in Ukrainian].
- Liu, Tszia (2015). Pedahohichni novatsii vokalnoi pidhotovky studentiv mahistratury u vyshchykh navchalnykh zakladakh Ukrainy [Educational innovations of master students' vocal training at higher educational pedagogical institutions of Ukraine]. *Pedahohichni nauky: teoriia. Istorii. Innovatsiini tekhnologii*: Naukovyi zhurnal, 8 (52), 146–153), 146–153 [in Ukrainian].
- Pan, Na (2010). Sutnist vokalnoi kultury maibutnioho vchytelia muzyky [Essence of future musical teacher's vocal culture]. *Naukovyi visnyk Instytutu mystetstv Pivdennoukrainskoho pedahohichnoho universytetu imeni K. D. Ushynskoho*: zbirnyk naukovykh prats, 3–4, 84–90 [in Ukrainian].
- Rebrova, O.Ye. (2014). Tekto-partysypatyvnyy pidkhid yak nova metodolohichna paradyhma mystets'koyi osvity. [Tecto-Participative Approach as a New Methodological Paradigm of Art Education].

² Postgraduate Student of the Musical Art and Choreography Department at the State institution "South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky"

Naukovyy visnyk Chernivets'koho universytetu. Pedahohika ta psykhohiia, 701, 138-144. Chernivtsi: Chernivets'kyi nats. un-t [in Ukrainian].

Slovyk ukrayins'koyi movy: v 11 tomakh. Tom 8. (1977). 1980, 547. AN URSR. Instytut movoznavstva; za red. I.K. Bilodida. [Dictionary of the Ukrainian language: in 11 volumes. Volume 8.]. Kyiv: Naukova dumka, 1970-1980 [in Ukrainian].

Tszin', Nan'. (2009). *Metodychni zasady vokal'noho navchannya studentiv z KNR u systemi muzychno-pedahohichnoyi osvity Ukrayiny*. [Methodical principles of vocal training of students from China in the system of music-pedagogical education of Ukraine]. *Candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].

Chzhan, Yanfen (2012). *Metodyka vokalnoi khudozhnio-vykonavskoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv muzyky v universytetakh Ukrainy i Kytaiu* [Methods of vocal artistic and performing training of future music teachers at universities of Ukraine and China]. *Candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].

Chzhu, Tszuentsiao (2016). *Formuvannia vokalnoi kultury maibutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva u protsesi profesiinoi pidhotovky* [Development of future musical art teachers' vocal culture in the course of professional training]. *Candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].

Accepted: October 03, 2019

